

HF Skovly – 3. afsnit:

Ercopharm 1974

I 1974 lød der ingen alarm ved ord som 'klima' og 'forurening'. Jo, man vidste godt, at forurening var noget, man ikke skulle have, men sammenlignet med i dag, var det kun de vakse, der var på vagt. I Skovly var der heldigvis flere 'vakse'. Klaus og Julie var naboer til fabrikken Ercopharm, hvis oplagsplads lå lige på den anden side af deres hæk. Der var en stank så slem, og den følte giftig. Gennem hækken så de, at der direkte på jorden lå en masse tønder, som lækkede. De gik ind til nabofirmaet for at tale med dem og klagede samtidig til Søllerød kommune. Kommunen forlangte, at der skulle lægges fast underlag under tønderne. Så måtte det vist være i orden! Men det hjalp ikke på stanken, den var ulidelig. Så undersøgte de gode Skovlyfolk, hvad Ercopharm arbejdede med. Det viste sig, at de brugte det meget giftige stof digitalis til fremstilling af hjertemedicin, men det lugtede ikke, selvom det var farligt nok. Det der lugtede var stoffer som trichlorethylen, som kan give alvorlige hjerneskader.

Søllerød kommunes miljøchef mente, at problemerne var løst med det faste underlag under tønderne. Men Skovly beboerne gav ikke op. Man kontaktede grundejerforeningen på den anden side af Skelstedet, og det viste sig heldigt nok, at her boede flere miljøfolk i deres dyre huse. Sammen henvendte man sig til Danmarks Radio, som tog sagen op. Journalist Bill Rathje blev manden, der gravede efter facts, gravegruppe - som det hedder i vore dage, og så blev kommunen klar over, at Skovly-sagen ikke kunne arkiveres. Det førte til en høring i fjernsynet, hvor Søllerød kommune, Ercopharms direktør og repræsentanter for Skovly debatterede sagen. Resultatet af TV-interventionen blev, at Søllerød kommune satte gang i en grundig undersøgelse. Nu kan undersøgelser jo tage sin tid, men pludselig skete der noget! Skovly's beboere vågnede kl. 8 morgen til højtalervogne, der kørte rundt i hele området og fortalte folk, at de skulle holde sig indendørs og lytte til radioens program 1.

Der var udslip af digitalis fra Ercopharm.

Nu var det jo soleklart, at Skovly havde en farlig nabo. Søllerød kommune mente dog ikke, at det var et farligt udslip, men man anbefalede, at der ikke blev dyrket grønsager i Skovly indtil videre. Prøverne viste åbenbart, at der var ting og sager i jorden. Men her sluttede sagen heller ikke. Søllerød kommune indkaldte til borgermøde med beboere, borgmester, miljøchef og Ercopharms direktør. Kommunens miljøchef forsøgte med henvisning til regulativer og forordninger at bevise, at alt var lovligt og i orden. Men den gik ikke. Skovly gruppen og ikke mindst naboerne de universitetsuddannede miljøspecialister var godt rustede, og gang på gang kunne man rette miljøchefen, når han henviste til paragraf dit eller dat. Den gode mand fra kommunen blev pillet ned, ja, man kan sige, at han blev jordet. Beslutningen fra borgermødet blev, at hele området skulle renses, og det skulle gøres grundigt. Direktøren for Ercopharm kunne intet huske, og sagde ikke en lyd under mødet. Først da han var temmelig chokeret hørte udfaldet, sagde han: "Hvis alt det skal gøres, så flytter jeg fabrikken til Finland".

Og det gjorde han!

Det tog tre år at rense grunden. En masse jord skulle fjernes og tusinder og atter tusinder liter grundvand skulle pumpes væk. Man pumpede og pumpede i årevis, og på et tidspunkt blev man bange for, at husene i Skovly skulle synke og falde sammen, fordi grundvandet var væk. Kommunen målte og ingen huse var i risikozonen. Heldigvis.

En lille efterskrift til denne dramatiske situation kom da både borgmester og miljøchef forlod deres poster et år efter sagen.